
TIETEELLINEN ELÄMÄ

Italialaisfilosofi Gianni Vattimo, joka toimii nykyään europarlamentaarikkona ”Liberaalit ja demokraatit Euroopan puolesta”-ryhmässä, keskusteli maaliskuussa Pariisin kirjajamessuilla (Salon du Livre) *L’Europe philosophe* -keskustelutarjassa saksalaisfilosofi Richard David Prechtin kanssa siitä, onko eurooppalaista identiteettiä olemassa. Vattimo kannatti sitä, että Eurooppaa rakennettaisiin ennemminkin voluntaristiselta kuin naturalistiselta pohjalta. Hän siteerasi Walter Benjaminia, jonka mukaan identiteetistä tulee ymmärrettävä sillä hetkellä, kun se on katoamassa. Precht muistutti, että Euroopan unioni on toisen maailmansodan tulosta. Identiteetti on hänen mielestään tunne, ja vieläpä negatiivinen sellainen: tiedän mitä *en* ole. Eurooppaan kuulumisen ei kuitenkaan ole tunnekysymys, vaan pikemminkin taloudellinen.

Vattimo pohti, kuinka institutionaalisesta eurooppalaisuudesta voitaisiin siirtyä poliittiseen eurooppalaisuuteen. ”Mutta kuinka voisimme marssia vapaiden markkinoiden puolesta?”, hän kysyi epäillen. Vattimo toivoi, että eurooppalaisuus voitaisiin määrittää vieraanvaraisuuden ja oikeusvaltion sekä jonkinlaisen ei-uskonnollisen kristillisyyden kautta. Precht vastasi tähän, että kaikista Euroopan valtioista pitäisi tehdä demokraattisia, ja Euroopalle pitäisi säätää perustuslaki. Hän oli Saksassa ehdottanut kaikille nuorille pakollista ulkomaan-vuotta jossain toisessa EU-maassa, jotta eurooppalainen liikkuvuus ei olisi vain koulutettujen yksinoikeus. Näin tehtäisiin hyviä eurooppalaisia.

Keskustellessaan ranskalaisfilosofi Yann Moulier-Boutangin kanssa sosiaalivaltion mahdollisuudesta ja transaktioveroista Precht

vitsaili päässeensä *Bild*-lehden kanteen, mikä on filosofeille harvinaista, kun hän oli ehdottanut hyväkuntoisille eläkeläisille pakollista 15 viikkotuntin kansalaispalvelusta esimerkiksi kouluissa. ”Epäsosiaalisuutta on tällä hetkellä Saksassa sekä yhteiskunnan ylä- että alatasoilla”, hän arvioi.

Edelleen samassa *L’Europe philosophe* -sarjassa keskustelivat Toni Negri ja ranskalaisfilosofi Blandine Kriegel, joka oli toiminut presidentti Chiracin neuvonantajana. Otsikkona oli ”Eurooppa: tasavalta vai imperiumi?”. Negri kertoi olleensa aina Eurooppa-aatteen kannattaja: ”se on ainoa mahdollisuus siihen, että meillä voi olla painoarvoa maailmanlaajuisesti”. Negri ja Kriegel kävivät sananvaihtoa imperiumin ja tasavallan eroista, ja Kriegel arveli, että Negrillä on vaikeuksia erottaa toisistaan imperiumi ja tasavalta johtuen tämän italialaisuudesta. Kriegel oli sitä mieltä, että ennemmin tulisi rakentaa tasavaltaa: imperiumissa käytetään pelkkää voimaa, kun taas tasavallassa erimielisyydet ratkotaan lain keinoin. Negri huomautti, että Kaarle Suuren tai Napoleonin keisarikunnalla tai amerikkalaisella imperiumilla ei ole keskenään mitään tekemistä. Hän korosti kannattavansa ennen kaikkea rauhaa ja taistelevansa sen puolesta, ei niinkään tasavallan tai imperiumin puolesta, ja Eurooppa on ennen kaikkea yritys olla toistamatta enää sotaa. Kriegel toi esiin, että toisin kuin Rousseau ajatteli, yleistähtö voi erehtyä: esimerkkeinä tästä ovat Hitlerin, Mussolinin ja Pétainin valtaannousut. ”Olenainen kysymys on, onko politiikka voimaa vai onko se oikeutta.”

Negri toi esiin *multitudon* käsitteensä, joka tarkoittaa singulaarisuuksien, ei yksilöiden kokonaisuutta. Hän korosti sen olevan

kansan käsitteelle vastakkainen. ”Työskentelemme aivojen ja tunteiden kautta.” Kriegel puolestaan mainitsi deleuzelaiset halukoneet ja foucault’laisen tuotantotekniikoiden sisäistämisen ja korosti, että politiikka on kuitenkin jotain muuta: ei pelkkää energiaa. Negri mainitsi, että yksilöä tai kieltä ei ole olemassa kuin yhdessä muiden kanssa. ”Todellista politiikkaa on esimerkiksi puolustaa hyvinvointivaltiota.”

L’Europe philosophe -sarjan suurimman tyyllillisen kontrastin tarjosi slovenialaistähti Slavoj Žižekin ja ranskalaisfilosofi Alain Finkielkrautin keskustelu otsikolla ”onko meidän oltava

edistyksellisiä”. Finkielkraut siteerasi synkeänä lehtemme edustajalle epäselväksi jäänyttä ajattelijaa, jonka mukaan silloin ollaan Euroopassa, kun nähdään jonkun lukevan kirjaa kahvilassa, ja totesi heti perään: ”elämme kuitenkin post-kirjallisessa ja post-kulttuurisessa maailmassa”. Ranskaa yhtä vauhdikkaasti kuin englantiaakin puhuva Žižek puolestaan kertoi, miten pudotus tai lankeemus (*la chute*) on se, mikä meistä tekee inhimillisiä. Rinnakkaisesimerkinä kofeiinittomalle kahville treffipalvelut tarjoavat rakkautta ilman pudotusta, ilman rakastumisen kokemusta.